

HAYVAN SAĞLIĞI YASASI
(41/2012 Sayılı Yasa)

Madde 13 Altında yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Hayvan Sağlığı Yasası'nın 13'üncü maddesinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa isim 1.Bu Tüzük, "Sığır Tüberkülozu Tüzüğü" olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tüzükte, metin başka türlü gerektirmedikçe;
"Bakanlık", Tarım işleriyle Görevli Bakanlığı anlatır.
"Bölge Veteriner Dairesi" ilçeler ve bölgelerde bulunan, Daire'ye bağlı şubeleri anlatır.
"Daire", Veteriner işleriyle görevli Daireyi anlatır.
"İşletme", hayvanat bahçesi, mağaza veya pazar da dahil olmak üzere, hayvanların bulundurulduğu, barındırıldığı, yetiştirildiği, alım veya satımının yapıldığı kapalı veya açık hava yetiştiriciliği yapılan yeri anlatır.

7/2008 "Resmi Veteriner Hekim", Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasasında ona verilen anlamı anlatır.
"Referans Laboratuvarı", bu Yasa amaçları bakımından teşhis laboratuvarı tarafından yapılan tanıyı onaylamaktan sorumlu, Bakanlıkça belirlenen ulusal laboratuvarları anlatır.
"Reaktör", tüberküloz testine reaksiyon gösteren sığırı anlatır.
"Sığır", Bison bison ve Bubalus bubalus türü hayvanlar dahil sığır cinsi hayvanları anlatır.
"Sürü", bir işletmede veya başka bir yerde bulundurulan bir hayvan veya hayvan grubunu anlatır; bir işletmede birden fazla sürünün bulunması durumunda, bu sürülerden her biri ayrı bir birim teşkil eder ve aynı sağlık statüsüne sahiptir;
"Şüpheli hayvan", reaktörler de dahil olmak üzere tüberkülozla enfekte olduğundan şüphelenilen bir sığırı anlatır.
"Tüberkülin Testi", tüberküloz hastalığının teşhisinde özel test yöntemi olarak kabul edilen ve deri içine uygulanan testi anlatır.
"Tüberküloz", Mycobacterium bovis (M.bovis) enfeksiyonunu anlatır.

Amaç 3.Bu Tüzüğün amacı, insanlara bulaşabilen ve hayvancılıkta ekonomik kayıplara neden olan tüberküloz hastalığının kontrolü ve eradikasyonu vasıtasıyla kamu sağlığının ve hayvan sağlığının yüksek bir düzeyde korunmasını sağlayacak kuralları belirlemektir.

Kapsam 4. Bu Tüzük, kamu sağlığını ve hayvan sağlığını korumak için sığır tüberkülozundan arı sürüler ve bölgeler oluşturmak üzere tüberkülozun kontrolü ve eradikasyonu için uygulanacak hayvan sağlığı kurallarını ve tedbirleri kapsar.

- Yükümlülükler
5. (1) Tüberküloz, acil önlem alınmasını gerektirmeyen ve enzootik olarak seyreden veya seyredebilecek olan bildirim ve eradikasyonu zorunlu bir hastalıktır.
- (2) Altı haftalıktan büyük tüm sığırlar tüberkülozun kontrolü ve eradikasyonu için bu Tüzükte belirlenen tanılayıcı prosedürlere göre test edilmelidir.
- (3) Üretim amaçlı sürülere yalnızca resmi olarak tüberkülozdan ari bir sürüden gelen sığırlar kabul edilir. Daire, bu sürülerle ilgili olarak özel izleme faaliyetleri yürütür. Planlanan izleme ve kontrol faaliyetleri, ihracat durumunda hedef ülkenin gerekliliklerini karşılayacak şekilde uygulanır.

İKİNCİ KISIM

Hayvan Tanımlama ve Tanılayıcı Testler

- Serolojik Testler ve Yeterlilikler
6. (1) Tüberküloz testi, bu Tüzüğe bağlı EK-1'e uygun olarak yapılır.
- (2) Sığır sahibi veya sorumlusu, resmi veteriner hekimin hayvanı tüberküloza karşı muayene etmesine, test etmesine ve teşhis etmesine izin verir ve hayvanın muayenesi için uygun ortamı hazırlar.
- (3) Test edilecek sığır cinsi hayvanların kan örnekleri, örneğin alınmasından sonra en geç üç gün içerisinde uygun koşullarda ve ayrıntılı bilgileri içeren belgeyle birlikte laboratuvara gönderilmelidir.
- (4) Referans laboratuvar, yukarıdaki (3)'üncü fıkrada belirtilen örnekler üzerinde tanılayıcı testler yapar ve sonuçları, örneklerin alınmasından sonra en geç yedi gün içerisinde ve pozitif sonuç durumunda mümkün olduğunca erken ve elektronik posta yoluyla bildirmelidir.
- (5) Daire tarafından kesilmek üzere izin verilmediği sürece, tüberküloz yönünden test edilen veya örnek alınan sığırların, sonuç alınmadan önce işletmeden ayrılmalarına izin verilmez.
- (6) Hayvanların, mevsime bağlı olarak farklı coğrafik koşullardan daha iyi yararlanmasını sağlamak amacı ile buldukları menşe işletmeden, yetkili makamın izniyle geçici olarak başka bir yere götürüldüğü durumlarda;
- (A) Resmi veteriner hekim, tanılayıcı testleri, hayvanların geçici olarak bulunduruldukları yerde uygular.
- (B) İşletme sorumlusu, tanılayıcı testlerin uygulanabilmesi için gerekli olan ortamı, resmi veteriner hekim önerisine uygun olarak hazırlar.
- (7) Resmi olarak tüberkülozdan ari statüsü kazanmayan sürülerden gelen sığırların mevsime bağlı olarak farklı coğrafik koşullardan daha iyi yararlanmasını sağlamak amacı ile veya başka bir amaçla buldukları menşe işletmeden, başka bir yere nakledilmesine izin verilmez.

- (8) İşletmelerde, resmi olarak tüberkülozdan arı sürülerden gelen sığırlar ile farklı sağlık statüsündeki sürülerden gelen sığırların, Daire tarafından onaylanmış ayrı ayrı barındırılabilirler yerlerinin olması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Şüpheli ve Enfekte Hayvanlar İçin Geçerli Kontrol Tedbirleri

Şüpheli
Hayvanlar

7. (1) Aşağıdaki durumlarda sığırın tüberküloz olduğundan şüphelenilir:
(A) Enfekte olmuş sürülerden gelen hayvanlarla temas kurarsa;
(B) Bu Tüzüğe bağlı EK- I'de belirtilen resmi tanılayıcı testler şüpheli sonuç verirse.
- (2) Sığır tüberkülozundan şüphelenilen vakalar, derhal Daireye bildirilir.
- (3) Şüpheli bir hayvan, resmi veteriner hekim tarafından okunan test sonucu negatif çıkana dek sahibi veya sorumlusu tarafından tecrit edilir ve hareketi durdurulur.
- (4) Daire tarafından derhal kesilmek üzere izin verilmiş hayvanlar hariç, test sonucuna dek, şüpheli sürüye hayvan girişi veya şüpheli sürüden hayvan çıkışı yasaktır.
- (5) Veteriner hekim, şüpheli hayvanların patolojik materyallerini, gerekli tedbirleri alarak tanılayıcı testler için, referans laboratuara gönderir.

Enfekte
Hayvanlar

8. (1) Aşağıdaki durumlarda sığırın tüberküloz olduğu kabul edilir:
(A) Bu Tüzüğe bağlı Ek I'de belirtilen resmi tanılayıcı testlerin sonucu pozitif çıkarsa;
(B) Resmi tanılayıcı testlerin sonucunun negatif olduğu halde, eğer hastalığın klinik işaretlerini gösterirse veya tüberkülozla ilgili başka bir laboratuvar testinin sonucu pozitif çıkarsa.

41/2012

- (2) Bölge Veteriner Dairesi veteriner hekimi, bu Tüzüğün 12'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının (B) bendinde belirtilen bildirim yapar.
- (3) Farklı bir Bölge Veteriner Dairesi'ne bağlı sürülerden gelen bir hayvanda enfeksiyon tespit eden bir Bölge Veteriner Dairesi, durumu hemen menşe Bölge Veteriner Dairesi ile Daireye bildirir.
- (4) Enfeksiyon yabancı ülkelere gelen hayvanda tespit edilirse, durum hemen Daire'ye bildirilir.
- (5) Resmi veteriner hekim kesim sonrası incelemeye dayalı olarak herhangi bir sığır cinsi hayvanın tüberküloz taşıdığından şüphelenir ise enfeksiyonu teyit etmek için tanılayıcı testleri başlatır. Enfeksiyonun teyit edilmesi durumunda yukarıdaki (2)'nci fıkra kuralları geçerli olur.
- (6) Bölge Veteriner Dairesi, menşe sürüde tanılayıcı testleri yürütür.

Kontrol
Tedbirleri

11.08.2009
RG.139
EK- III
A.E. 576

9. (1) İşletme sahibi veya sorumlusu, Bölge Veteriner Dairesi tarafından sürüsünde tüberküloz tespit edildiği bildirimini aldıktan hemen sonra aşağıdaki tedbirleri alır:
- (A) Hastalıklı hayvanları, sağlıklı olanlardan ayırır ve kesime götürülmek üzere resmi veteriner hekim tarafından izin verilmiş olanlar hariç bulunduğu yerden başka bir yere veya işletmeye nakledilmesini engeller.
 - (B) Bildirim tarihinden sonraki otuz gün içinde, hastalıklı hayvanları resmi veteriner hekim kontrolü altında kesilmek üzere mezbahaya gönderir.
 - (C) Hastalıklı hayvanlardan elde edilen sütün diğer sütle karışmamasını ve kaynatılmasını veya başka şekilde sterilize edilmesini ve bu şekilde işlem görmeden önce temas ettiği herhangi kap kapağın tekrar kullanılmadan önce buharla veya kaynar suyla iyice temizlenmesini ve durulanmasını sağlar.
 - (Ç) Resmi veteriner hekim tarafından kesime gönderilmek için izin verilmiş olanlar hariç, hastalık tespit edilen sürülerdeki hayvanların başka bir yere veya işletmeye nakledilmesini engeller.
 - (D) Enfekte hayvanları kaydeder ve tarih, taşıyıcı adı, taşıma türü ve hayvan kayıt bilgilerini Hayvanların ve İşletmelerin Kaydı Yasası ve bu Yasa altında çıkartılan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Tüzüğü'nde belirlenen kurallar uyarınca muhafaza eder.
 - (E) Enfekte hayvanlar gerekmesi halinde, resmi veteriner hekim tarafından belirlenen bir biçim ve yöntemle işaretlenir.
- (2) Herhangi bir işletmede bulunan hayvanlar resmi veteriner hekim kontrolünde, boyanabilir, damgalanabilir veya başka bir şekilde işaretlenebilir.
- (3) Tüberküloz yayılmasına sebep olan klinik belirti gösteren hayvanlar bildirim alınmasından sonraki yedi gün içinde resmi veteriner hekim kontrolünde kesilir.
- (4) Enfekte hayvanlar, Daire izin vermediği sürece, tüberkülozlu hayvanların kesimi için Daire tarafından onaylanmış bir mezbaha dışındaki herhangi bir yerde veya mezbahada kesilemez.
- (5) Enfekte veya şüpheli hayvan kesilirken, mezbaha resmi veteriner hekimi aşağıdaki tedbirleri alır:
- (A) Hayvanlar tüberküline pozitif veya şüpheli reaksiyon verdiklerinde veya enfeksiyondan şüphelenmek için başka gerekçeler bulunduğu, bu hayvanlar, kesimhanede bulunan diğer karkaslar, kesim hattı ve personelin kontaminasyon riskini önleyecek şekilde ve sağlıklı hayvanlardan ayrı olarak kesilir.

- 11.08.2009
RG.139
EK- III
A.E.576
- (B) Kesim sonrası (post mortem) muayenede bir çok organda veya karkasın pek çok bölgesinde yerel tüberküloz lezyonları gösteren hayvanlardan alınan tüm et, insan tüketimine uygun olmayan et olarak beyan edilir. Bununla birlikte, yalnızca bir organın lenf düğümlerinde veya karkasın yalnızca bir bölümünde bir tüberküloz lezyonu tespit edildiğinde, etkilenen organ veya karkasın etkilenen bölümü ve ilişkili lenf düğümlerinin insan tüketimine uygun olmadığı beyan edilir. Bu durumdaki karkasın diğer kısımları sadece veteriner hekim kararı ile insan tüketimine uygun olarak değerlendirilebilir.
- (6) Resmi veteriner hekim tarafından izin verilmediği sürece, gübre, çamur veya diğer hayvan atıkları tesislerden çıkartılamaz.
- (7) Enfekte hayvanlar ortadan kaldırılır kaldırılmaz:
- (A) Enfekte olmuş sürüde, enfeksiyonun bulunmadığının teyidi için Daire, bu Tüzüğe ekli EK- I'de düzenlenen resmi tanılayıcı testleri yürütür;
- (B) Enfekte olmuş sürüye yeni hayvanların getirilmesine ancak, altı haftalıktan daha yaşlı hayvanların bu Tüzüğün 13'üncü maddesinde belirtilen resmi testlere negatif reaksiyon vermelerinin ve bu Tüzüğün 11'inci maddesi kurallarına uygun olarak dezenfeksiyon uygulanmasından sonra izin verilir.
- Enfeksiyonun Yayılmasına Karşı Daha İleri Tedbirler
10. (1) Resmi veteriner hekim, herhangi bir işletmede bulunan veya öncesinde bulunmuş olan bir sığırın, tüberkülozlu hayvanlarla temas ettiğine veya bu hastalıktan enfekte olma riskine maruz kalmış olduğuna makul biçimde inandığı durumlarda söz konusu hayvanın bulunduğu işletmede resmi tanılayıcı testleri başlatır.
- (2) Resmi veteriner hekim, gösteri, teşhir, pazarlama, satış veya fuar için kullanılan tesislerde veya mezbahada bulunan veya bulunmuş herhangi bir sığırın tüberkülozlu olduğuna makul biçimde inandığı durumlarda kesimhane veya diğer tesislerin sahibi veya sorumlularına böyle bir hayvanla temas etmiş gübre, çamur, saman, çöp veya diğer atık ve maddelerin nasıl bertaraf edileceğini tarif eden bir bildirim verebilir.
- Dezenfeksiyonlar
11. (1) Enfekte hayvanların ortadan kaldırılmasından sonraki yedi gün içinde ve her durumda sürüye, başka bir sürüden yeni hayvan katmadan önce, resmi veteriner hekim, hayvan sahibi veya sorumlusuna bir bildirim verir ve resmi denetim altında aşağıdakileri yapmasını ister:

- (A) Bildirimde belirlenecek olan işletmeyi, işletmenin herhangi bir bölümünü, herhangi bir araç veya ekipmanı, masrafları kendisine ait olmak üzere temizlemesini ve dezenfekte etmesini;
 - (B) Enfekte hayvan tarafından kullanılmış herhangi bir yerden çıkan gübre veya çamuru işlemlerini, saklamasını ve gübrenin veya çamurun yayılmasını önlemesini;
 - (C) Bahçecilik için yasaklanmış olsa bile, enfekte hayvan tarafından kullanılmış herhangi bir yerden çıkan gübre veya çamuru kullanımından en az beş ay önce dezenfekte etmesini, işlemlerini ve saklamasını;
 - (Ç) Enfekte hayvanla temas etmiş veya etmiş olabilecek herhangi saman, çöp veya diğer maddeleri yakmasını, dezenfekte etmesini, gömmesini veya imha etmesini.
- (2) Resmi veteriner hekim, dezenfeksiyonun gözetimini gerçekleştirir ve Dezenfeksiyon Sertifikasını verir.
- (3) Meralar, enfekte olmuş hayvanların çıkarılmasından en az iki ay sonra yeniden kullanılabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Enfekte Sürülerde Alınacak Tedbirler

Enfekte Olmuş Sürü ve Kontrol Tedbirleri

12. (1) Bir sığır sürüsündeki bir veya daha fazla hayvan, resmi bir tanılayıcı teste reaksiyon verirse veya enfeksiyon ölüm sonrasında teyit edilirse o sürü tüberkülozla enfekte olmuş kabul edilir.
- (2) Bir sürüde tüberküloz enfeksiyonu resmi olarak teyit edildiğinde, enfeksiyonun sürü sahibi veya sorumlusuna ve diğer hayvanlara yayılmasını önlemek için aşağıdaki tedbirler alınır:
- (A) Resmi veteriner hekim, enfeksiyonun kaynağı ve diğer sürülerle temasın tespit edilmesi için, referans laboratuvarıyla işbirliği içinde, epidemiyolojik araştırma başlatır;
 - (B) Bölge Veteriner Dairesi, tespit edilen salgın ve uygulanan tedbirlerle ilgili olarak Sağlık Bakanlığı'na bağlı Temel Sağlık Hizmetleri Dairesi Müdürlüğü'ne bir bildirim yapar;
 - (C) Sürü sahibi veya sorumlusu, sürüde mevcut hayvanların türlerinin ve sınıflarının bir listesini yapar ve gerektiğinde resmi veteriner hekimin talimatına uygun olarak şüpheli hayvanları işaretler.
 - (Ç) Sürü sahibi veya sorumlusu, enfekte ve şüpheli hayvanları tecrit eder ve tecrit edilen hayvanları Bölge Veteriner Dairesi'nin izni olmadan tecrit edildiği yerden başka bir yere veya işletmeye naklemez.

- (D) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesi kuralları uyarınca, enfekte hayvanlar kesilir.
- (E) Bu Tüzüğün 11'inci maddesi kuralları uyarınca, tesis ve ekipmanlar temizlenerek dezenfekte edilir.
- (F) Sürü sahibi veya sorumlusu sürüdeki hayvanların çiftleşmesini engellemek için gerekli tedbirleri alır.
- (G) Önce enfeksiyondan ari hayvanlar, ardından enfekte veya şüpheli hayvanlar sağılır ve sağımdan sonra bu Tüzüğün 11'inci maddesi kuralları uyarınca dezenfeksiyon yapılır;
- (H) Bölge Veteriner Dairesi tarafından kesilmek üzere çıkışına yetki verilmediği sürece, enfekte olmuş sürüden hayvan çıkışına veya enfekte sürüye hayvan girişine izin verilmez;
- (I) Enfekte olmuş ineklerden doğan buzağular, enfeksiyonun bertaraf edilmesi için, bu Tüzüğe bağlı EK-I'deki tanılayıcı testlere uygun olarak tecrit ve test edilir;
- (İ) Enfekte hayvanlardan elde edilen süt; pastörizasyon, sterilizasyon veya ultra ısıtma işlemi tabii tutulmadan önce imha edilemez, insan veya hayvan gıdası olarak kullanılamaz.
- (J) Enfekte sürülerdeki sağlıklı hayvanlardan elde edilen süt, işaretlenmiş ayrı kaplarda muhafaza edilir ve süt ürünü imalathanelerinde işlemeden önce pastörizasyona tabii tutulur.

Eski Haline
Getirme

13. Tesisler ve kap kacakların temizlenmesi ve dezenfeksiyonu tamamlanıncaya dek ve salgın anında sürüde mevcut tüm pozitif sığır cinsi hayvanlar kesilinceye veya sürü kontrol testine tabii tutulup altı haftalıktan daha yaşlı tüm hayvanlar en az iki ardışık tüberkülin testine, ilki en az altmış gün ve ikincisi de en az dört ay ve son pozitif reaktörün çıkarılmasından sonra en çok oniki ay sonra - negatif reaksiyon verinceye dek, sürünün statüsü eski haline getirilmez.

BEŞİNCİ KISIM Sağlık Statüsü

BİRİNCİ BÖLÜM Resmi Olarak Tüberkülozdan Ari Sürüler

Resmi Olarak
Tüberkülozdan
Ari Sığır Sürüsü

14. (1) Aşağıda belirtilen koşulları karşılayan sığır sürüleri resmi olarak tüberkülozdan ari sürü kabul edilir:
- (A) Hiçbir hayvanda tüberkülozun klinik belirtisinin görülmemesi;
 - (B) Altı haftalıktan büyük hayvanların bu Tüzüğe bağlı EK- I uyarınca yürütülen en az iki resmi intradermal tüberkülin testine negatif reaksiyon vermesi durumunda:

- (a) Enfekte hayvan tespit edilen sürülerde birinci test, son enfekte hayvan sürüden çıkartıldıktan en az altı ay sonra, ikinci test ise birinciden altı ay sonra yapılır.
 - (b) Enfekte hayvan tespit edilmeyen sürülerde, ikinci test birinci testten altmış gün sonra yapılır.
 - (C) (a) Altı haftalıktan büyük sığırlar, sürüye katılmadan otuz gün önce veya yeni katılacağı sürede tecrit edilmek koşulu ile otuz gün sonra bu Tüzüğe bağlı EK- I'e uygun olarak yapılan tüberkülin testine tabi tutularak negatif sonuç alınmadığı sürece resmi olarak tüberkülozdan arî bir sürüye katılamaz.
 - (b) Hayvan resmi olarak tüberkülozdan arî bir sürüden geliyorsa ve resmi olarak tüberkülozdan arî bölge statüsü elde edilmişse, Bölge Veteriner Dairesi, kendi bölgesindeki hayvanların hareketi için bu testin yapılmasını istemeyebilir.
- (2) Bir sığır sürüsü, aşağıdaki durumlarda resmi olarak tüberkülozdan arî sürü statüsünü korur:
- (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A) ve (C) bentlerinde belirtilen koşullar geçerliliğini sürdürürse;
 - (B) İşletmeye giren tüm hayvanlar, resmi olarak tüberkülozdan arî sürülerden gelirse;
 - (C) İşletmede doğmuş ve altı haftalığın altındaki buzağular hariç işletmedeki tüm sığırlar yıllık olarak bu Tüzüğe bağlı EK- I uyarınca rutin tüberkülin testine tabi tutulursa.
 - (Ç) Daire, ülkenin bir bölümü veya tümü için rutin testlerin sıklığını aşağıdaki gibi değiştirebilir:
 - (a) Resmi olarak tüberkülozdan arî sürülerden gelen ve damızlık olarak kullanılmayacak olan erkek hayvanlar, tecrit edilmiş olmaları koşulu ile tüberkülin testinden muaf tutulabilir,
 - (b) Tüberkülozla enfekte sığır sürülerinin her yılın 31 Aralık gününe göre hesaplanan yıllık ortalaması, en az iki yıllık gözetim süreci boyunca belirlenen bölgedeki tüm sürülerin %1'inden fazla değilse, rutin sürü testleri arasındaki süre iki yıla çıkarılabilir.
 - (c) Tüberkülozla enfekte sığır sürülerinin her yılın 31 Aralık gününe göre hesaplanan yıllık ortalaması, son iki yıllık gözetim süreci boyunca belirlenen bölgedeki tüm sürülerin %0,2'sinden fazla değilse, rutin sürü testleri arasındaki süre üç yıla çıkarılabilir ve/veya test edilecek hayvanların yaşı yirmidört aya çıkartılabilir.

- (ç) Tüberkülozla enfekte sığır sürülerinin her yılın 31 Aralık gününe göre hesaplanan yıllık ortalaması, son iki yıllık gözetim süreci boyunca belirlenen bölgedeki tüm sürülerin %0,1'inden fazla değilse;
- (i) Rutin sürü testleri arasındaki süre dört yıla çıkarılabilir veya
- (ii) Sürüye, başka sürüden katılacak olan tüm sığırlar, tüberkülin testine tabi tutularak negatif sonuç alırsa o bölgedeki sürülere tüberkülin testi uygulanmayabilir veya
- (iii) Kesilen tüm sığırlar, tüberküloz yönünden muayene edilir ve tespit edilen şüpheli lezyolar histopatolojik ve bakteriyolojik muayeneye tabi tutulursa o bölgedeki sürülere tüberkülin testi uygulanmayabilir.
- (d) Daire, hastalık seviyesi yükselmişse, ülkenin tümünde veya bir bölgesinde, tüberkülin testinin sıklığını artırabilir.
- (3) Bir sürünün resmi olarak tüberkülozdan ari statüsü, aşağıdaki durumlarda Daire tarafından askıya alınır:
- (A) Yukarıdaki 2'inci fıkrada belirtilen koşullar artık yerine getirilmiyorsa; veya
- (B) Bir ve/veya daha fazla hayvan, tüberkülin testine pozitif reaksiyon verirse veya ölüm sonrası muayenede bir tüberküloz vakasından şüphelenilirse.
- (a) Bir hayvan pozitif reaktör kabul edildiğinde sürüden çıkarılır ve kesilir.
- (b) Pozitif reaktör veya şüpheli hayvanın karkası üzerinde uygun laboratuvar ve epidemiyolojik incelemeler yapılır.
- (c) Tüm laboratuvar incelemeleri tamamlanıncaya dek sürünün statüsü askıda kalır.
- (ç) Tüberkülozun mevcudiyeti teyit edilmezse, reaktör hayvan veya hayvanların çıkarılmasında en az kırk iki gün sonra altı haftalıktan daha yaşlı tüm hayvanlar için yapılacak testte negatif sonuç alınmasının ardından, resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünün askıya alınması kaldırılabilir;
- veya
- (C) (a) Bir sürü, statüsü belirsiz hayvanlar içerirse, hayvanların statüsü açıklığa kavuşturuluncaya dek sürünün statüsü askıda kalır.

- (b) Statüsü belirsiz hayvanlar, en az kırk iki gün sonra bir ileri test yoluyla veya ölüm sonrası ve laboratuvar incelemesiyle statüleri açıklığa kavuşturuluncaya dek diğer hayvanlardan tecrit edilir.
- (D) (a) Daire, en az üç yıldır hiçbir tüberkülozlu hayvanın tespit edilmediği bir sürüde, bu Tüzüğe ekli EK-I'de açıklanan rutin tüberkülin testini yürütürse, statüsü belli olmayan hayvanların statüsünün kırk iki gün sonra daha ileri bir testle çözümlenmesi ve şüpheli reaktörlerin statüsü çözümleninceye dek işletmedeki hayvanların ihracatına izin verilmemesi kaydıyla, sürüdeki diğer hayvanların işletmeden çıkışına izin verebilir.
- (b) Daha ileri testte herhangi bir hayvan pozitif reaksiyon verir veya şüpheli reaksiyon vermeye devam ederse, bu durumda yukarıdaki (b) bendinin koşulları geçerli olur. Eğer hastalığın mevcudiyeti sonradan teyit edilirse, en son temiz sürü testinden beri işletmeden çıkan tüm hayvanlar izlenir ve test edilir.
- (4) Daire, aşağıdaki durumlarda sürünün resmi olarak tüberkülozdan arı statüsünü iptal eder.
- (A) Laboratuvar incelemesinde *M. bovis*'in varlığı teyit edilirse veya
- (B) Yukarıdaki (3)'üncü fıkrada belirtilen koşullar artık yerine getirilmiyorsa veya
- (C) Ölüm sonrası incelemede klasik tüberküloz lezyonları görülürse veya
- (Ç) Epidemiyolojik bir inceleme, enfeksiyon olasılığını ortaya koyarsa, veya
- (D) Epidemiyolojik olarak sürünün enfekte sürüler ile ilişkisi bulunduğu tespit edilirse.
- (E) Daire'nin yazılı onayı olmaksızın herhangi bir sığırın tüberküloza karşı aşılandığı tespit edilirse.

İKİNCİ BÖLÜM

Resmi Olarak Tüberkülozdan Arı Bölgeler

Resmi Olarak
Tüberkülozdan
Arı Bölge

15. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bir bölgesi veya tümü aşağıdaki koşulları karşılıyorsa, Daire tarafından resmi olarak tüberkülozdan arı bölge ilan edilir:
- (A) Her yılın 31 Aralık tarihine göre yapılan hesaplamada sürülerin %99,9'u altı ardışık yıl boyunca resmi olarak tüberkülozdan arı statüsünü kazanmış olması.

7/2008

- (B) Tüm sığırların, “Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası” kuralları uyarınca tanımlanmış ve kaydedilmiş olması.
 - (C) Kesilen tüm sığırlar, tüberküloz yönünden incelenecek.
 - (Ç) Resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünün askıya alınması ve iptal edilmesi için prosedürlere uyulması.
- (2) Resmi olarak tüberkülozdan ari ilan edilmiş Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bir bölgesi veya tümü yukarıdaki (1)’inci fıkradaki koşulların devam ettiği sürece bu statüsünü korur.

ALTINCI KISIM Çeşitli Kurallar

Hareket Öncesi
Test

16. (1) Herhangi bir sığır, aşağıdaki şartlar yerine getirilmedikçe hiç kimse tarafından bulunduğu işletmeden başka bir işletme veya yere nakledilemez:
- (A) Hareket tarihinden en az altmış gün önce ilgili hayvana tüberkülin testi yapılmadıkça ve
 - (B) Testin sonuçları bir resmi veteriner hekim tarafından okunup negatif çıkmadıkça.
- (2) Yukarıdaki (1)’inci fıkra aşağıdaki hayvanlar için geçerli değildir:
- (A) İki yıldan daha az sıklıkla tüberkülin testi sürülerdeki sığırlar;
 - (B) Hareket tarihinde, altı haftalığın altındaki sığırlar;
 - (C) Hareket tarihinde, otuz günden daha az süredir tesislerde bulunan sığırlar; hayvanları;
 - (Ç) Bu tüzüğün 18’inci maddesinin (2)’nci fıkrasına göre onaylanmış olan aşağıdaki yer veya işletmelere götürülmek üzere resmi bir veteriner hekim tarafından nakline izin verilen sığırlar:
 - (a) Mezbahaya;
 - (b) Tüm hayvanların doğrudan kesime gittiği bir pazara;
 - (c) Muaf bir son işlem ünitesine;
 - (ç) Onaylanmış son işlem ünitesine;
 - (d) Onaylanmış toplama merkezine;
 - (e) Tedavi için bir veteriner götüldüğü, tedavi sonrasında doğrudan kendi menşesi tesislerine geri götürülmesi, öldürülmesi veya doğrudan kesime gitmesi;
 - (f) Gösteri sonrasında doğrudan kendi menşesi tesislerine geri götürülmesi, öldürülmesi veya doğrudan kesime gitmesi kaydıyla, tarımsal bir gösteri veya gösteriler dizisine.

- Test Kayıtları
17. (1) Bölge Veteriner Dairesi, tüberkülin test sonuçlarını en geç beş iş günü içinde hayvan sahibi, sorumlusu veya bakıcısına yazılı olarak verir.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca test sonucu verilen hayvan sahibi sorumlusu veya bakıcısı:
- (A) Test sonuçlarının kaydını üç yıllık bir süre boyunca saklar; ve
- (B) Bir resmi veteriner hekim tarafından istendiğinde bu kayıtları sunar.
- Muaf Son İşlem Üniteleri, Onaylanmış Son İşlem Üniteleri ve Onaylanmış Toplama Merkezleri
18. (1) Daire, aşağıdakileri onaylayabilir:
- (A) Bir hareket öncesi tüberkülin testi olmaksızın bu Tüzüğün 16'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasının (Ç) bendi uyarınca hareket ettirilen sığırları kabul etme yetkisi olan işletme veya yerleri,
- (B) Hareket kısıtlaması bulunan bir sürüden gelen sığırları alacak bir son işlem ünitesi olan onaylanmış son işlem ünitesini,
- (C) Hareket kısıtlaması altındaki enfekte olmuş bir sürüden gelen sığırları alacak bir toplama merkezi olan onaylanmış toplama merkezini.
- (2) Bu Tüzüğün 16'ncı maddesinin 1'inci fıkrası kurallarına uymayan sığırları kabul edebilecek olan işletme veya yerler, Veteriner Dairesi tarafından onaylanır.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada düzenlenen onayda, aşağıdaki hususlar açıkça belirtilir:
- (A) İşletmeci;
- (B) Muaf son işlem ünitesi, onaylanmış son işlem ünitesi veya onaylanmış toplama merkezinin üzerinde yer alabileceği tesisler veya tesislerin bölümleri; ve
- (C) Son işlem ünitesinin veya toplama merkezinin işletmecisinin uyması gereken koşullar.
- (4) Son işlem ünitesi veya onaylanmış toplama merkezi işletmecisi, son işlem ünitesi veya onaylanmış toplama merkezinde bulunan veya buraya giren hayvanları, son işlem ünitesi veya onaylanmış toplama merkezinin yer aldığı tesislerin diğer bölümlerinde bulunan hayvanlarla temas etmesini engeller.
- (5) Hiç kimse, doğrudan kesime gönderilmek üzere resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen bir ruhsat olmadıkça, muaf son işlem ünitesi, onaylanmış son işlem ünitesi veya onaylanmış toplama merkezinde bulunan ve yukarıdaki (4)'üncü fıkrada belirtildiği şekilde diğer hayvanlardan ayrı tutulmayan herhangi bir hayvanı hareket ettiremez.
- İşletmeler İçin Tedbirler
19. (1) Hayvan tacirlerinin, Dairenin aylık sağlık denetimine tabi tutulan ve Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası kurallarına uygun olarak tanımlanan

- işletmelerinin olması zorunludur.
- (2) İşletmelerde kalan hayvanlarla ilgili olarak aşağıdaki kurallar uygulanır:
- (A) İşletmelere, yalnızca resmi olarak tüberkülozdan arı sürülerden gelen hayvanlar kabul edilebilir.
- (B) İşletmeye giren ve çıkan tüm hayvanlara ait hareket tarihi, taşıyıcı adı, taşıma aracı, sığır kimlik belgesi ve sağlık sertifikasına ait bilgiler, Daire'nin denetimine hazır olacak şekilde en az üç yıl süre ile muhafaza edilir.
- Henüz Tanınmamış Sürülere Hayvanların Kabul Edilmesi
20. (1) Resmi olarak tüberkülozdan arı sürülere, bu Tüzüğün 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (C) bendinde öngörülen bir tüberkülin testine negatif reaksiyon vermemiş hayvanların kabul edilmesi yasaktır.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen hayvanları kabul eden sürülerin resmi olarak tüberkülozdan arı statüsü Daire tarafından iptal edilir.
- Diğer Şüpheli Türlerde Hayvanlar İçin Tedbirler
21. Daire, bölgede mevcut diğer şüpheli tür hayvanların tüberkülozun kontrolü ve eradikasyonunun başarısızlığa uğramasına sebep olabileceklerine makul biçimde inandığı durumlarda, gerekli tedbirleri alır ve gerektiğinde bu Tüzükte öngörülen tedbirlerle birleştirir.
- Tazminat 41/2012 7/2008
22. (1) Daire, tüberküloz mücadelesi kapsamında Hayvan Sağlığı Yasası'nın 18'inci maddesinin verdiği yetkiyle bir sığırın itlafını veya kesilmesini sağladığı durumlarda Hayvanların ve İşletmelerin Tanımlanması ve Kaydı Yasası uyarınca kulak küpeleri ve bir sığır pasaportuyla tanımlanan hayvanlarla ilgili olarak, Bakanlık tarafından [Hayvan Sağlığı Yasasının 15'inci maddesi](#) uyarınca tazminat ödenebilir ve bu yürürlükteki kurallara uygun olarak belirlenir. (üreme değerinin %100'ü).
- (2) Tazminatın ödenebilmesi için, hayvan sahibi veya sorumlusu otuz günü geçmemek koşulu ile mümkün olan en erken zamanda hayvanın kesilmesini veya itlafını sağlamak zorundadır.
- (3) Epidemiyolojik duruma dayalı olarak, Bölge Veteriner Dairesi, referans laboratuvarın karşılıklı kararı ve Dairenin yazılı onayı ile enfekte olduğundan şüphelenilen negatif hayvanların kesilmesini veya itlaf edilmesini sağlayabilir.
- (4) Tazminat, son pozitif hayvanın ortadan kaldırılmasından sonra en geç üç ay içerisinde ödenir.
- Gösteriler, Teşhirler ve Pazarlar
23. (1) Resmi veteriner hekim, gösteri, teşhir, pazar, satış veya fuar alanındaki bir sığırdaki tüberküloz tespit eder veya şüphelenirse aşağıdaki tedbirleri alır:
- (A) Hayvan bakıcısına bir bildirim vererek, ilgili hayvanın bulunduğu tesisten çıkarılmasını ve

- aşağıda belirtilen yerlerden birine götürülmesini isteyebilir:
- (a) Derhal kesilmek üzere Dairenin belirleyeceği bir kesimhaneye;
 - (b) Hayvanın gösteri, teşhir, pazar, satış veya fuara getirildiği tesise veya resmi veteriner hekim tarafından bu amaç için onaylanan başka başka bir tesise;
- (B) Gösteri, teşhir, pazar, satış veya fuar alanından sorumlu kişiden, süre, yer ve uygulama şeklinin açıkça belirtildiği yazılı bir bildirim ile aşağıdakilerin yapılmasını isteyebilir:
- (a) İlgili hayvanın başka hayvanlarla temas etmeyecek şekilde tesiste tecrit edilmesini;
 - (b) Tesisin, bildirimde belirtilen bölümü veya bölümlerini temizlemesini ve Daire tarafından onaylanmış bir dezenfektan ile dezenfekte edilmesini;
 - (c) Şüpheli veya enfekte hayvanla temas etmiş veya etmiş olabilecek gübre, çamur, saman, çöp, hayvan atığı veya başka maddelerin bertaraf edilmesini.
- (2) Bakıcı, yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A) bendinin (b) alt bendi uyarınca hareket ettirdiği bir sığırı derhal tecrit eder ve resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen bir ruhsat olmadan onu tekrar başka bir yere nakledemez.
- Sorumluluklar 24. (1) İşletme sahibi veya sorumlusu, aşağıdaki işlemlerin uygulanabilmesi için yapılması gereken işlemlerle ilgili olarak, masrafları kendisine ait olmak üzere, resmi veterinerin hekimin taleplerine uyar:
- (A) Hayvanın muayenesi;
 - (B) Tüberkülozla ilgili herhangi biri testin uygulanması veya okunması;
 - (C) Dairenin, hayvanın kesilmesini sağlamak istediği durumlarda hayvana değer biçilmesi,
 - (Ç) Hayvanların toplanması, bir yere kapatılması veya bağlanması,
- (2) İşletme sahibi veya sorumlusu, yukarıdaki (1)'inci fıkra kurallarına uymazsa, gecikmeden kaynaklanabilecek bir suç için yapılacak işlemlere hanel gelmeksizin, Daire bu gereklilikleri yerine getirir veya yerine getirilmesini sağlar ve masrafını gecikmeye sebep olan kişiden tahsil eder.
- Tedbirlerin Uygulanması 25. (1) Bu Tüzükte düzenlenen kuralların, yıllık kontrollerin ve eradikasyon planlarının yürütülmesinden Bakanlığın denetimi altında Daire sorumludur.
- (2) Daire:

- (A) Tüberkülozun mevcudiyetini araştırmak, kontrol etmek ve ortadan kaldırmaktan sorumlu resmi veteriner hekimleri belirler ve onlara çalışma talimatları ve yeterli eğitim sağlar;
- (B) Bu Tüzüğe bağlı EK- I'de düzenlenen tanılama standartları ve metotlarının koordinasyonundan sorumlu referans laboratuvarını tayin eder. Referans Laboratuvarının görev ve sorumlulukları, bu Tüzüğe bağlı EK- I Bölüm C 'de belirlenmiştir.

YEDİNCİ KISIM Son Kurallar

- Yürütme Yetkisi 26. Bu Tüzük, Bakanlık tarafından yürütülür.
- Yürürlüđe Giriř 27. Bu Tüzük, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

EK- I (Madde 7, Madde 8 ve Madde 14) Resmi Tanılama Testleri		
BÖLÜM A Etkenin Tanımlanması		
İzolasyon ve Demonstrasyon	1.	<p>Klinik ve ölüm sonrası numunelerde sığır tüberkülozunun etkeni olan Mycobacterium bovis'in (M. bovis) mevcudiyeti, boyalı preparatların incelenmesi veya immünperoksidaz teknikleriyle gösterilebilir ve organizmanın birincil izolasyon ortamında kültürlenmesiyle teyit edilebilir.</p> <p>M. bovis'in teyidi için patolojik materyal, anormal lenf düğümlerinden ve akciğerler, karaciğer, dalak gibi parankimatöz organlardan alınmalıdır. Hayvanın patolojik lezyonlar göstermediği durumlarda inceleme ve kültürlenme için retrofarinjeal, bronşiyal, mediastinal, supramamari, mandibuler ve bazı mezenterik lenf düğümlerinden numuneler alınmalıdır.</p> <p>İzolatların tanımlanması genellikle kültür ve biyokimyasal özelliklerin belirlenmesiyle gerçekleştirilebilir. M. tüberküloz kompleksinin tespiti için polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) da kullanılabilir. M. bovis'in, M. tüberküloz kompleksinin diğer üyelerinden ayrılması için DNA analiz teknikleri, biyokimyasal tekniklerden daha hızlı ve daha güvenilir olabilirler. Genetik yapı, M. bovis'in farklı türleri arasında ayırım yapmaya imkan tanır ve M. bovis'in menşee, aktarım ve hız özelliklerinin açıklanmasını sağlar.</p>
BÖLÜM B Tüberkülin Deri Testi		
Genel	1.	Resmi tüberkülin testinin gerçekleştirilmesi için, 3'üncü maddede bahsedilen prosedürler izlenerek, 2'nci maddedeki standartları karşılayan Tuberculin PPD (Pürifiye Protein Derivesi) kullanılır.
Tüberkülin İçin Standartlar (sığır ve kuş)	2.	<p>Tanım Tüberkülin pürifiye protein derivesi (tuberculin PPD, sığır veya kuş), aynı türden mikroorganizmalara duyarlaştırılmış hayvanda gecikmeli bir hipersensitivite yeteneğine sahip Mycobacterium bovis veya Mycobacterium avium'un (duruma göre) ısıl işlem görmüş üreme ve lizis ürünlerinden elde edilen bir preparattır.</p> <p>Üretim Tüberkülin PPD, serbest akışlı buharda ısıtıldıktan sonra sıvı bir sentetik ortamda üretilen M. bovis veya M.avium (duruma göre) kültürlerinin süzülerek hazırlanan suda çözünür kısımlardan elde edilir. Temelde proteinden meydana gelen, filtrenin aktif bölümü, çökeltme vasıtasıyla izole edilir, yıkanır ve yeniden çözdürülür. Yanlış pozitif reaksiyonlara yol açamayan fenol gibi bir anti mikrobiyal koruyucu eklenebilir. Mycobacteria'dan arı son steril preparat, kontaminasyonu önlemek amacıyla aseptik koşullarda steril, dayanıklı cam kaplara alınır ve bu şekilde dağıtılır. Preparat</p>

dondurularak kurutulabilir.

Ürünün tanımlanması

Her biri 250 gramdan daha az olmayan, uygun biçimde duyarlaştırılmış albino kobayların farklı bölgelerine intradermal olarak belirli enjekte edilir. 24 ila 28 saat sonra, enjeksiyon noktalarında nekrozlu veya nekrozsuz eritemli, ödemli şişlikler biçiminde reaksiyonlar ortaya çıkar. Reaksiyonların büyüklüğü ve ciddiyeti, doza göre değişir. Duyarlaştırılmamış kobaylar, benzer enjeksiyonlara hiçbir reaksiyon göstermemektedirler.

Test

1. pH: pH 6.5 ila 7.5 arasındadır.
2. Fenol: İncelenecek preparat fenol içeriyorsa, bunun konsantrasyonu 5 g/l'yi aşmamalıdır.
3. Duyarlaştırma etkisi: Teste etki edecek herhangi bir materyal verilmemiş üç kobaydan oluşan bir grup kullanılır. Her bir kobaya incelenecek preparattan, beş günlük aralarla 3 kez 0,1 ml'de 500 IU'e eşdeğer bir doz enjekte edilir. Üçüncü enjeksiyondan 15 ila 21 gün sonra, aynı dozu (500 IU) bu hayvanlara ve aynı ağırlığa sahip ve daha önce tüberkülin enjeksiyonu yapılmamış 3 kobaydan oluşan bir kontrol grubuna intradermal olarak enjekte edilir. Son enjeksiyondan 24 ila 28 saat sonra, iki grubun reaksiyonları dikkate değer derecede farklılık göstermemelidir.
4. Zehirlilik: Her biri 250 gramdan az olmayan ve teste etki edecek herhangi bir materyalle daha önce tedavi görmemiş olan iki kobay kullanılır. Her bir kobaya incelenecek preparattan 0,5 ml deri altına enjekte edilir. Hayvanlar yedi gün süreyle gözlenir. Gözlem süreci boyunca hiçbir anormal etki ortaya çıkmamalıdır.
5. Sterilite: Veterinerlik kullanımı için Aşılar hakkında monografıta Avrupa Farmakopesi'nin Dördüncü ve 2002 baskısında açıklanan sterilite için teste uygun olmalıdır.

Güç

Tüberkülin pürifiye protein derivesinin (sığır ve kuş) gücü, incelenecek preparatın, Uluslararası Birimlerde kalibre edilmiş tüberkülin (sığır veya kuş, duruma göre) pürifiye protein derivesinin bir referans preparatının bilinen konsantrasyonlarınca üretilmiş olanlarla bir dizi seyreltilerinin intradermal enjeksiyonla, duyarlaştırılmış kobaylarda üretilen reaksiyonlarla karşılaştırılmak suretiyle belirlenir.

Gücü test etmek için, sığır tüberkülini için sodyum klorür R'nin 9 g/l'lik solüsyonunun 0,5 ml miktarında seyreltilmiş AN5 türü canlı M. bovis'in 0,0001 mg yaş ağırlığını, veya kuş tüberkülini için aktif olmayan veya canlı M. avium'un uygun bir dozunu derin intramasküler enjeksiyonla vererek, her biri 400g ila 600g ağırlığındaki en az dokuz kobay duyarlaştırılır. Kobayların duyarlaştırılmasından en az dört hafta sonra, her iki tarafta en fazla

		<p>dört enjeksiyon alanı oluşturacak şekilde tıraş edilir. 0,005 g/l polisorbat 80 R içeren izotonik fosfat-tampon salin (pH 6,5-7,5) kullanarak incelenecek preparatın ve referans preparatın seyreltileri hazırlanır. En az üç doz referans preparat ve en az üç doz incelenecek preparat kullanılır. Doz, üretilecek lezyonların çapı 8 mm'den az ve 25 mm'den fazla olmayacak şekilde seçilir. Seyreltiler alanlara, bir Latin kare dizaynı kullanarak gelişigüzel paylaşılır. Her bir dozu 0,1 ml veya 0,2 ml'lik sabit bir hacimde intradermal olarak enjekte edilir. 24 ila 28 saat sonra lezyonların çapları ölçülür ve, klasik istatistik metotları kullanarak ve lezyonların çaplarının tüberkülin konsantrasyonunun logaritmasıyla doğru orantılı olduğu varsayımıyla testin sonucu hesaplanır.</p> <p>Referans hata limitleri (P = 0,95), tahmin edilen gücün %50'sinden az ve %200'ünden fazla olmadıkça test geçerli değildir. Sığır tüberkülini için tahmin edilen güç, belirtilen gücün %66'sından az ve %150'sinden fazla değildir. Kuş tüberkülini için tahmin edilen güç, belirtilen gücün %75'inden az ve %133'ünden fazla değildir. Belirtilen güç, her iki tüberkülin (sığır ve kuş) için 20 000 IU/ml'den az değildir.</p> <p>Saklama Işıktan uzak, 5 ± 3 °C'lik bir sıcaklıkta saklanır.</p> <p>Etiketleme Etiket şunları ifade eder: - mililitrede Uluslararası Birim cinsinden güç, - eklenen herhangi maddenin adı ve miktarı, dondurularak kurutulan preparatlar için: - eklenecek yeniden oluşturma sıvısının adı ve hacmi, - ürünün, yeniden oluşturma sonrasında derhal kullanılması gerektiği.</p>
Test prosedürleri	3.	<p>1. Aşağıdakiler, resmi intradermal tüberkülin testleri olarak tanınır: - tek intradermal test: bu test, tek bir sığır tüberkülini enjeksiyonu gerektirir, - intradermal karşılaştırmalı test: bu test, eşzamanlı olarak verilen bir sığır tüberkülini enjeksiyonu ve bir kuş tüberkülini enjeksiyonu gerektirir.</p> <p>2. Enjekte edilecek tüberkülin dozu: - sığır tüberkülini için en az 2 000 IU, - kuş tüberkülini için en az 2 000 IU.</p> <p>3. Her bir enjeksiyon dozunun hacmi, 0,2 ml'yi aşmamalıdır.</p> <p>4. Tüberkülin testleri, tüberkülin(ler)in boyun derisine enjekte edilmesiyle yapılır. Enjeksiyon alanları, boynun ön tarafı ve ortasının sınırında yer almalıdır. Hem kuş hem de sığır tüberkülinleri aynı hayvana enjekte edildiğinde, kuş tüberkülinlerinin enjekte edileceği yer boyun kabartısının yaklaşık 10 cm uzağıdır ve, sığır tüberkülininin enjekte edileceği yer,</p>

	<p>yaklaşık 12,5 cm daha aşağıda omuz çizgisine kabaca paralel bir çizgi üzerinde veya boynun farklı yanlarındadır; boynun bir tarafında alanları yeterli biçimde ayıracak yer bulunmayan genç hayvanlarda, boynun her bir kenarına, boynun ortasının merkezinde özdeş alanlarda bir enjeksiyon yapılır.</p> <p>5. Tüberkülin testinin tekniği ve reaksiyonların yorumlanması aşağıdaki gibidir:</p> <p>5.1 Teknik</p> <p>Enjeksiyon alanları kırpılır ve temizlenir. Her bir kırpılan alandan bir parça deri baş parmak ve işaret parmağı arasına alınarak kumpasla ölçülüp kaydedilir. Ardından tüberkülin dozu, tüberkülinin intradermal olarak verilmesini sağlayacak bir metotla enjekte edilir. Derinin alt katmalarına eğimli bir biçimde giren, tüberkülin dolu dereceli şırıngaya sahip, açılı tarafı dışa bakan kısma steril bir iğne kullanılabilir. Doğru enjeksiyon, her bir enjeksiyon alanında küçük, bezelye gibi bir kabartının elle hissedilmesiyle teyit edilir. Her bir enjeksiyon alanındaki deri kalınlığı, enjeksiyondan 72 saat (\pm 4 saat) sonra yeniden ölçülür ve kaydedilir.</p> <p>5.2 Reaksiyonların yorumlanması</p> <p>Reaksiyonların yorumlanması, klinik gözlemlere ve, tüberkülin(ler)in enjeksiyonundan 72 saat sonra enjeksiyon sahaslarındaki deri kalınlığındaki kayıtlı artış(lar)a dayalıdır.</p> <p>(A) Negatif reaksiyon: Yalnızca sınırlı bir kabarma, deri kalınlığında 2 mm'yi aşmayan bir artış gözlemlenir, o bölgedeki lenf kanallarında veya lenf düğümlerinde yayılma veya aşırı ödem, sızıntı, nekroz, ağrı veya enflamasyon gibi klinik belirtiler görülmez.</p> <p>(B) Şüpheli reaksiyon: A'da bahsedilen hiçbir klinik reaksiyon gözlemlenmez ve deri kalınlığındaki artış 2 mm'den fazla ve 4 mm'den azdır.</p> <p>(C) Pozitif reaksiyon: A'da bahsedilen klinik belirtiler gözlemlenir veya enjeksiyon sahasındaki derinin kalınlığında 4 mm veya daha fazla bir artış var.</p> <p>Resmi intradermal tüberkülin testlerinin yorumlanması aşağıdaki gibidir:</p> <p>5.3.1 Tek intradermal test:</p> <p>(A)Pozitif: paragraf 5. 2 (C)'de tanımlandığı gibi pozitif bir sığır reaksiyonu;</p> <p>(B)Şüpheli: paragraf 5.2(B)'de tanımlandığı gibi belirsiz bir reaksiyon;</p> <p>(C)Negatif: paragraf 5. 2 (A)'da tanımlandığı gibi negatif bir sığır reaksiyonu.</p> <p>Tek intradermal testte şüpheli çıkan hayvanlar, minimum 42 gün sonra bir başka teste tabi tutulur.</p> <p>Bu ikinci testte negatif çıkmayan hayvanlar, pozitif çıkmış kabul edilir.</p> <p>Tek intradermal testte pozitif çıkan hayvanlar, eğer yanlış pozitif reaksiyon veya kros reaksiyondan şüpheleniliyorsa bir intradermal karşılaştırmalı teste tabi tutulabilir.</p>
--	---

		<p>5.3.2 intradermal karşılaştırmalı test:</p> <p>(A)Pozitif: kuş reaksiyonundan 4 mm'den daha fazla olan bir pozitif sığır reaksiyonu, veya klinik belirtilerin mevcudiyeti;</p> <p>(B)Şüpheli: kuş reaksiyonundan 1 ila 4 mm daha büyük olan pozitif veya şüpheli sığır reaksiyonu, ve klinik belirtilerin bulunmayışı;</p> <p>(C)Negatif: negatif bir sığır reaksiyonu, veya pozitif veya şüpheli bir kuş reaksiyonuna eşit veya daha az pozitif veya belirsiz bir sığır reaksiyonu ve her iki durumda da klinik belirtilerin bulunmayışı.</p> <p>İntradermal karşılaştırmalı testte belirsiz çıkan hayvanlar, minimum 42 gün sonra bir başka teste tabi tutulurlar. Bu ikinci testte negatif çıkmayan hayvanlar, pozitif çıkmış kabul edilir.</p> <p>5.3.3 Aşağıdaki hayvanların statüsü açıklığa kavuşuncaya dek, resmi olarak tüberkülozdan arı sürü statüsü askıya alınabilir ve ilgili sürüden gelen hayvanların alınıp satılmasına izin verilmez:</p> <p>(A)Tek intradermal tüberkülin testinde belirsiz kabul edilen hayvanlar;</p> <p>(B)Tek intradermal tüberkülin testinde pozitif çıktığı kabul edilen ancak bir intradermal karşılaştırmalı testi bekleyen hayvanlar;</p> <p>(C)İntradermal karşılaştırmalı testte şüpheli kabul edilen hayvanlar.</p> <p>5.3.4 Hayvanların Topluluk mevzuatıyla hareket öncesinde bir intradermal teste tabi tutulmalarının gerektiği durumlarda test, deri kalınlığında 2 mm'den daha fazla artış veya klinik belirti gösteren hiçbir hayvanın ticarete giremeyeceği bir şekilde yorumlanır.</p> <p>5.3.5 Bir sürüde veya bir bölgedeki enfekte olmuş ve hastalıklı hayvanların maksimum sayısının tespitini mümkün kılmak için, yukarıdaki 5.3.1(B) ve 5.3.2(B)'de bahsedilen tüm şüpheli reaksiyonları pozitif reaksiyon olarak değerlendirerek iyileştirilmiş bir test hassasiyeti gerçekleştirmek amacıyla yorumlama kriterlerini değiştirebilir.</p>
Tamamlayıcı Testler	4.	Daire, bir sürü veya bölgedeki maksimum enfekte sığır sayısını tespit edebilmek için, tüberkülin testine ek olarak, gamma-interferon deneyinin kullanımına izin verebilir.
<p>BÖLÜM C Referans Laboratuvarı</p>		
Görev ve Sorumluluklar	1.	Referans laboratuvarı, aşağıdakilerden sorumludur:
		<p>(A) Tüberkülinler veya ayıraçların sırasıyla yukarıdaki Bölüm B 2'nci ve 4'üncü maddelerde bahsedilen standartlara göre yeterli olmalarını sağlamak için, Bölüm B'de bahsedilen tüberkülinler ve ayıraçların resmi testini yapmak.</p> <p>(B) Tüberküloz için hayvan reaktörleri üzerinde gamma-interferon testi yapmak.</p> <p>(C) Tüberküloz için diğer Ulusal Referans laboratuvarlar Ağı bünyesinde işbirliği yapmak.</p>